

FAQ – et administrationsværktøj til kommunen

Denne FAQ skal hjælpe den kommunale sagsbehandler med at afgøre, hvornår der kan opkræves gebyr for anmeldelse og dokumentation ved flytning af jord, som er erhvervsaffald.

Det skal understreges, at der alene skal opkræves gebyr for anmeldelse og anvisning af jord, der er erhvervsaffald, og anmeldepligtigt iht. Jordflytningsbekendtgørelsen (BEK nr. 1452 af 07/12/2015).

FAQ'en er endnu ikke godkendt af staten og vil revideres, hvis staten skulle have bemærkninger.

Indhold i FAQ

1. Hvem skal betale gebyr for anmeldelse af jordflytning?
2. Hvilke jordflytninger er omfattet af gebyrordningen?
3. Hvornår er jord affald?
4. Hvornår er jord erhvervsaffald?
5. Hvornår er jord husholdningsaffald?
6. Hvilke udgifter skal gebyret dække?
7. Hvornår kan gebyret opkræves?
8. Kan man klage over kommunens håndtering af gebyret?

1. Hvem skal betale gebyr for anmeldelse af jordflytning?

Det følger af §18 stk. 5 i affaldsaktørbekendtgørelsen, BEK nr. 2097 af 14/12/2020, at gebyret opkræves hos virksomheder, der anmelder flytning af jord, som er erhvervsaffald, i henhold til bekendtgørelse om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord, BEK.nr. 1452 af 07/12/2015.

2. Hvilke jordflytninger er omfattet af gebyrordningen?

Anmeldelse af jordflytning er omfattet af gebyrordningen, hvis alle nedenstående kriterier er opfyldt:

- 1) Jorden er anmeldepligtig iht. bekendtgørelse om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord (BEK nr. 1452 af 07/12/2015).
- 2) Jorden er erhvervsaffald.
- 3) Jordflytningen anmeldes af en virksomhed.

Hvis der inden opgravning foreligger en skriftlig aftale med en jordmodtager om, at jorden kan nyttiggøres i et andet projekt, kan der i visse tilfælde være tale om, at jorden er et produkt og dermed ikke affald. Jorden kan i disse tilfælde være fritaget fra gebyrpligten.

Udarbejdet af
KTC Underfaggruppe MIG – Jord

Det følger af §18 stk. 5 i affaldsaktørbekendtgørelsen, BEK nr. 2097 af 14/12/2020, at gebyret opkræves hos virksomheder, der anmelder flytning af jord, som er erhvervsaffald. Dette betyder, at jordflytninger, der anmeldes af privatpersoner, ikke er omfattet af gebyrordningen.

3. Hvornår er jord affald?

Det følger af §4 i Bekendtgørelse om affald, BEK nr. 2159 af 09/12/2020, at det er kommunen, der afgør, om et stof eller en genstand er affald.

Det er ikke muligt at give helt præcise retningslinjer for, hvornår jord er affald.

Der henvises til Miljøstyrelsens ”Orientering til kommunerne om ny jordflytningsbekendtgørelse” af 8. oktober 2007 for vejledning om og eksempler på, hvornår jord falder indenfor hhv. udenfor affaldsdefinitionen.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning om jordregulativ Nr. 4 2011 er bl.a. følgende afgørende for, om jord er affald:

- Om indehaveren skiller sig af med, agter at skille sig af med eller er forpligtet til at skille sig af med jorden (Affaldsbekendtgørelsens §2 stk. 1)
- Om jorden er frembragt med henblik på anvendelse til et bestemt formål (vejledning om jordregulativ fra Miljøstyrelsen Nr. 4 2011).
- Om bygherren forudgående har indgået aftale med en eller flere entreprenører om, at de aftager og anvender jorden (vejledning om jordregulativ fra Miljøstyrelsen Nr. 4 2011).
- Om jorden anvendes umiddelbart efter opgravning. Såfremt jorden oplagres for en længere eller ikke-tidsafgrænset periode, må jorden anses for at udgøre en byrde for ejeren, hvilket er et indicium for, at der er tale om affald (vejledning om jordregulativ fra Miljøstyrelsen Nr. 4 2011).

Nedenfor i figur 1 ses eksempler på, hvornår jord i 3 forskellige scenarier kategoriseres som affald/ikke affald.

Eksempel 1, Jord fra byggeprojekt – oplagres i ikke-tidsafgrænset periode

Ved udgravning til et byggeprojekt fremkommer der overskudsjord. Jorden kan anvendes uden forudgående behandling, men kan ikke anvendes i forlængelse af opgravningen. Der er behov for at oplagre den i en ikke nærmere angivet periode. Jorden vil hermed blive kategoriseret som affald.

Eksempel 2 Forurenede overskudsjord fra byggeprojekt

Ved udgravning til et byggeprojekt fremkommer der overskudsjord. Det viser sig, at jorden er forurenet. Da den ikke kan anvendes uden, at der tages højde for de risici for miljø og sundhed, som jorden indebærer, vil jorden være affald med mindre det konkret kan godtgøres, at der er tale om et tilsigtet biprodukt.

Eksempel 3 Uforurenet jord fra byggeprojekt aftalt anvendt i andet byggeprojekt

Ved en udgravning til et byggeprojekt fremkommer der overskudsjord, der dokumenteres at være uforurenet. Der er indgået en aftale om, at jorden efter en kort tidsafgrænset periode kan anvendes i et andet byggeprojekt. Jorden vil i denne situation kategoriseres som produkt.

Figur 1 Eksempler fra orientering til kommunerne om ny jordflytningsbekendtgørelse Miljøstyrelsen den 8. oktober 2007.

Jord, der bortskaffes i forbindelse med bygge-/anlægsprojekter vil i langt de fleste tilfælde være affald. I stort set alle projekter vil jord, der skal opgraves, reelt set være noget, bygherre agter at skille sig af med, da lokal genanvendelse af (al) jorden ikke vil være praktisk mulig. Ligeledes er det de færreste projekter, der har til (bi)formål, at frembringe en mængde jord, som kan nyttiggøres i et andet projekt. Derfor ligger bevisbyrden på anmelders side, hvis jorden anmeldes som et produkt og ikke som affald.

4. Hvornår er jord erhvervsaffald?

Det følger af §4 i Bekendtgørelse om affald, BEK nr. 2159 af 09/12/2020, at det er kommunen, der afgør, om et stof eller en genstand er affald.

Jord er erhvervsaffald, når:

- 1) Jorden opgraves og/eller bortskaffes fra en ejendom, hvor grundejer er en virksomhed eller en offentlig institution.
- 2) Jorden opgraves i offentlig vej.
- 3) En virksomhed har dispositionsretten over jorden.

Det fremgår af MST-7779-00105, notat om definition af affaldsproducent – vurderet i forhold til affald frembragt ved håndværkeres og anlægsgartneres aktiviteter hos private af 12. april 2011, at det er Miljøstyrelsens vurdering, at det må lægges til grund, at aftalen mellem håndværker og privat om hvem, der har dispositionsretten over affaldet, vil afspejle sig i, hvem der afleverer affaldet. Hvis håndværkeren afleverer affaldet, er det erhvervsaffald. Afleverer den private affaldet, er det husholdningsaffald.

Både håndværkeren og husholdningen kan beslutte at lade en tredje mand aflevere affaldet på deres vegne. I så fald skal denne have status af transportør og være registreret i Affaldsregistret (og være berettiget til at transportere gods for fremmed regning). Transportøren kan i denne situation ikke overtage dispositionsretten og ansvaret for affaldet, og det vil derfor være affaldsproducenten, der er indehaveren. Det er dermed affaldsindehaveren, som er afgørende for, om der er tale om erhvervsaffald eller husholdningsaffald.

Transportøren skal kunne dokumentere for hvem, transporten gennemføres.

5. Hvornår er jord husholdningsaffald?

Det følger af §4 i Bekendtgørelse om affald, BEK nr. 2159 af 09/12/2020, at det er kommunen, der afgør, om et stof eller en genstand er affald.

Jord er husholdningsaffald, når:

- 1) Jordarbejdet udføres på en privat grund, og grundejer har dispositionsretten over jorden.

Der kan være tvivlstilfælde om klassificeringen af affald som husholdnings- eller erhvervsaffald, når en håndværker eller entreprenør påtager sig at udføre bygge- og anlægsarbejder for en borger eller grundejer. Her er det imidlertid Miljøstyrelsens opfattelse (jf. vejledning om jordregulativ fra Miljøstyrelsen Nr. 4 2011), at det er afgørende, om entreprenøren som et led i entreprisen påtager sig at forestå den videre håndtering af jorden, som er affald. Hvis entreprisen ikke omfatter den videre håndtering af jorden, herunder eksempelvis overskudsjord eller forurennet jord, fra de gennemførte bygge- og anlægsarbejder, vil jorden være at anse som husholdningsaffald, og den skal i sådanne tilfælde håndteres under ordningen for jord fra husholdninger, medmindre en konkret anvisning er bedre egnet til jordens håndtering.

Ligeledes fremgår det af MST-7779-00105, notat om definition af affaldsproducent – vurderet i forhold til affald frembragt ved håndværkeres og anlægsgartneres aktiviteter hos private af 12. april 2011, at det er Miljøstyrelsens vurdering, at det må lægges til grund, at aftalen mellem håndværker og privat om hvem, der har dispositionsretten over affaldet, vil afspejle sig i, hvem der afleverer affaldet. Hvis håndværkeren afleverer affaldet, er det erhvervsaffald. Afleverer den private affaldet, er det husholdningsaffald.

Både håndværkeren og husholdningen kan beslutte at lade en tredje mand aflevere affaldet på deres vegne. I så fald skal denne have status af transportør og være registreret i Affaldsregistret (og være berettiget til at transportere gods for fremmed regning). Transportøren kan i denne situation ikke overtage dispositionsretten og ansvaret for affaldet, og det vil derfor være affaldsproducenten, der er indehaveren. Det er dermed affaldsindehaveren, som er afgørende for, om der er tale om erhvervsaffald eller husholdningsaffald.

Transportøren skal kunne dokumentere for hvem, transporten gennemføres.

6. Hvilke udgifter skal gebyret dække?

Gebyret for anmeldelse og dokumentation ved flytning af jord fastsættes af den enkelte kommune og kan dermed variere fra kommune til kommune. Gebyret skal afspejle kommunens omkostninger og tidsforbruget i forbindelse med den enkelte anmeldelse.

Det er ikke alle opgaver relateret til jordflytning, der må skrives på den endelige faktura. Her er eksempler på, hvad gebyret for anmeldelse af jord godt må omfatte:

- Gennemgang af analyser.
- Godkendelse af en jordhåndteringsplan.
- Klassifikation af jorden.
- Vejledning om jordflytning på en konkret sag.
- Udgifter til relevante it-systemer

Ovenstående er også omfattet, selvom det ender med, at anmeldelsen afvises pga. manglende oplysninger, dokumentation eller lignende.

Der må gerne opkræves et administrationsgebyr/opstartsgebyr på hver jordflytnings-sag til fx. 30 min sagsbehandling, fakturering, sagsafslutning og journalisering.

Udgiften til relevant IT-system (FlytJord/Jordweb) fordeles på alle kommunens gebyrpligtige jordflytnings-anmeldelser og kan faktureres som en engangsydelse for hver anmeldelse.

Der kan ikke opkræves gebyr for:

- Anvisning af jord, som ikke er anmeldepligtigt iht. bekendtgørelse om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord (BEK nr. 1452 af 07/12/2015). - Heller ikke selvom jordmodtager kræver, at kommunen har godkendt jordflytningsanmeldelsen.
- Oplæring af nye medarbejdere.
- Arbejdet med gebyrstruktur og takstblad.
- Generel vejledning om jordflytninger.
- Besvarelse af generelle spørgsmål om gebyret.

7. Hvornår kan gebyret opkræves?

Gebyret kan opkræves fra det tidspunkt, hvor taksten er godkendt af byrådet, anført på kommunens takstblad og er offentliggjort.

Af hensyn til de virksomheder, som skal betale gebyr, anbefales det, at opkrævningen sker månedsvis.

8. Kan man klage over kommunens håndtering af gebyret?

Det følger af §36 i affaldsaktørbekendtgørelsen, BEK nr. 2097 af 14/12/2020, at afgørelser efter denne bekendtgørelse ikke kan indbringes til anden administrativ myndighed.

Klage over kommunens praksis og administration af bekendtgørelsens §18 stk. 5 kan indbringes for Ankestyrelsen.